

VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; 67017505; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

28.02.2023. Nr. 2.4.1- 15/2021/IET/12

Laika grafiks Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ziņošanai par ieteikumu ieviešanu atbilstības/lietderības revīzijā “Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga derīgo izrakteņu pārvaldība?”
(revīzijas grafiks Nr.2.4.1-15/2021)

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamo vienību plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
1.	Lai nodrošinātu <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> pieejamo datu pilnīgumu un pareizību:			
1.1.	Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – Centrs) sadarbībā ar Valsts vides dienestu pilnveidot informācijas apriti un datu ievadi <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> , tajā skaitā, paredzot pienākumu derīgo izrakteņu ieguvējiem iesniegt pārskatus par derīgo izrakteņu ieguvī elektroniskā strukturētā veidā, nodrošinot savlaicīgu un kvalitatīvu <i>Krājumu bilances</i> sagatavošanu.	-	01.07.2024.	1. Aktualizēt vienošanos starp Centru un Valsts vides dienestu par zemes dzīļu informācijas apriti. 2. Veikt grozījumus Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumos Nr.570 “Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”, lai paredzētu pienākumu derīgo izrakteņu ieguvējiem iesniegt pārskatus par derīgo izrakteņu ieguvī tikai elektroniskā strukturētā veidā.
1.2.	Valsts vides dienestam sadarbībā ar Centru rast risinājumu, lai nodrošinātu, ka Centrā tiktu iesniegta informācija par Valsts vides dienesta izsniegtajām licencēm un Valsts vides dienesta rīcībā esošā informācija par pašvaldību izsniegtajām atļaujām un to grozījumiem.	-	01.07.2024.	Valsts vides dienestam sadarbībā ar Centru sagatavot plānu Valsts vides dienesta informācijas sistēmas TULPE un Centra Zemes dzīļu informācijas sistēmas datu integrācijai.

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamo vienību plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
1.3.	Valsts vides dienestam sadarbībā ar Centru izvērtēt licenču vai atļauju un derīgo izrakteņu ieguves limitu termiņu atšķirības un derīgo izrakteņu virslimita ieguves gadījumus un novērst neatbilstību iemeslus.	-	01.07.2024.	Valsts vides dienestam sadarbībā ar Centru sagatavot plānu Valsts vides dienesta informācijas sistēmas TULPE un Centra Zemes dziļu informācijas sistēmas datu integrācijai, lai novērstu turpmākas neatbilstības.
2.	Lai nodrošinātu sabiedrībai un politikas veidotājiem pieejamu pilnīgu informāciju par derīgajiem izrakteņiem, Centram izvērtēt iespēju apkopot informāciju par valstī kopumā pieejamajiem atlikušajiem iegūstamajiem derīgajiem izrakteņiem.	-	03.07.2023.	Centram sagatavot izvērtējumu atradņu reģistra papildināšanai ar papildu sadaļu – pēdējais derīgo izrakteņu krājumu atlikums visos ieguves limitu laukumos.
3.	Lai nodrošinātu pilnīgas ģeoloģiskās informācijas pieejamību tālākai zemes dziļu resursu meklēšanas un izpētes darbu veikšanai un teritorijas attīstības plānošanai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Centru izstrādāt plānu datu ievades pabeigšanai <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> , kā arī ģeoloģiskās informācijas sistēmā esošās informācijas digitalizēšanai, tajā skaitā, veicot aplēses par nepieciešamo finansējumu.	-	02.01.2024.	1. Centram sagatavot un iesniegt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai aplēses par nepieciešamo finansējumu datu ievades pabeigšanai <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> , kā arī ģeoloģiskās informācijas sistēmā esošās informācijas digitalizēšanai. 2. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Centru izstrādāt plānu datu ievades pabeigšanai <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> , kā arī ģeoloģiskās informācijas sistēmā esošās informācijas digitalizēšanai.
4.	Lai nodrošinātu tautsaimniecības attīstības un dabas resursu izmantošanas sabalansētu un ilgtspējīgu pārvaldību, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izstrādāt	-	04.01.2027.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izstrādāt zemes dziļu izmantošanas stratēģiju par zemes dziļu resursu apzināšanu un izpēti.

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamo vienību plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
	zemes dzīļu izmantošanas stratēģiju ¹ , vienlaikus plānojot risinājumus zemes dzīļu resursu pilnvērtīgai visaptverošai apzināšanai un izpētei neatkarīgi no zemes īpašuma piederības, kā arī apsaimniekošanas plānošanai.			
5.	Lai nodrošinātu savlaicīgu uz specifisko derīgo izrakteņu ieguvī regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu balstītu derīgo izrakteņu ieguves objektu pārbaužu plānošanu un veikšanu, Valsts vides dienestam pilnveidot iekšējos tiesību aktus, nodrošinot derīgo izrakteņu pārbaužu plānošanas izsekojamību un pamatojumu, ņemot vērā arī specifiskās derīgo izrakteņu ieguvī regulējošās normatīvo aktu prasības.	-	02.01.2024.	Valsts vides dienestam pilnveidot iekšējos tiesību aktus, t.i., sagatavot procedūru pārbaužu plāna sagatavošanai, t.sk., punktu piešķiršanas pieejai.
6.	Lai nodrošinātu operatīvu un automatizētu derīgo izrakteņu ieguvī regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudi, Valsts vides dienestam elektroniskā strukturētā veidā apkopot un analizēt tā rīcībā esošo informāciju, vienlaikus izvērtējot <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā</i> esošās informācijas izmantošanas iespējas, tādējādi laikus identificējot normatīvo aktu prasību neizpildi un radot iespēju to novērst pēc iespējas savlaicīgāk.	-	01.07.2024.	Sagatavot plānu Valsts vides dienesta informācijas sistēmas TULPE un Centra Zemes dzīļu informācijas sistēmas datu integrācijai, t.sk. izvērtēt iespējas pārskatu ģenerēšanai, topogrāfijas/ieguves apjoma aprēķinu un atlikušo krājumu aprēķinu termiņu izpildes izsekošanai, iesniedzamo datu uzglabāšanai. Valsts vides dienesta informācijas sistēmā TULPE iekļaut datni par pārskatu, iegūto apjomu aprēķina aktu un atlikušo krājumu aprēķinu iesniegšanu.
7.	Lai identificētu ar dabas resursu nodokļa aprēķināšanu saistītus riskus un vienlaikus pilnveidotu	-	02.01.2025.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai veikt grozījumus

¹ Ir izstrādāts politikas plānošanas dokuments tikai attiecībā uz kūdras: MK 24.11.2020. rīkojums Nr.696 "Par Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādņem 2020.–2030. gadam".

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamo vienību plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
	derīgo izrakteņu ieguves uzskaiti, Valsts vides dienestam nodrošināt dabas resursu nodokļa analīzi un salīdzināšanu ar derīgo izrakteņu ieguves datiem.			MK noteikumos Nr.404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas".
8.	Lai nodrošinātu, ka atbildība par derīgo izrakteņu ieguvi bez licences vai atļaujas un ieguves virs limitā noteiktā apjoma tiek piemērota atbilstoši normatīvajos aktos ² noteiktajam, Valsts vides dienestam pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai par pārkāpumu tiktu piemērotas abas sankciju sistēmas daļas – gan administratīvais sods, gan dabas resursu nodokļa likme desmitkārtšā apmērā.	Finanšu ietekme	02.01.2024.	Valsts vides dienestam papildināt Administratīvo sodu un piespiedu līdzekļu politiku zemes dzīļu izmantošanas jomā.
9.	Lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves vietu konservācijas prasību ievērošanu, Valsts vides dienestam pilnveidot uzraudzību pār derīgo izrakteņu ieguves regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu.	-	01.07.2024.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai veikt grozījumus MK noteikumos Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība", lai noteiktu konservācijas kārtību. Pēc noteikumu stāšanās spēkā sagatavot atbilstošu iekšējo kārtību konservācijas un rekultivācijas uzraudzībai.
10.	Lai nodrošinātu, ka <i>Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs</i> satur pilnīgu informāciju par atradņu rekultivāciju/konservāciju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju normatīvajos aktos paredzēt pienākumu iesniegt Centram konservācijas aktu un noteikt atbildīgo institūciju par rekultivācijas akta nosūtīšanu.	-	02.01.2024.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju normatīvajos aktos paredzēt pienākumu nosūtīt Centram konservācijas aktu un noteikt atbildīgo institūciju par rekultivācijas akta nosūtīšanu.

² Likuma "Par zemes dzīlēm" 25.panta otrā daļa (spēkā no 01.07.2020.); Dabas resursu nodokļa likuma 21.panta pirmā un otrā daļa.

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamo vienību plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
11.	Lai būtu iespējams identificēt derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas pārraudzības uzsākšanas brīdi, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju normatīvajos aktos noteikt kritērijus derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas identificēšanai.	-	02.01.2024.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju normatīvajos aktos noteikt kritērijus derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas identificēšanai.
12.	Lai novērstu situāciju, ka derīgo izrakteņu atradnes pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas netiek rekultivētas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai rast risinājumu finanšu nodrošinājuma izveidei ne tikai kristāliskā pamatklintāja iežu ieguves vietu rekultivācijai, bet arī pārējo derīgo izrakteņu atradņu rekultivācijas nodrošināšanai.	Ekonomiskā ietekme	02.01.2025.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai atkārtoti izvērtēt iespējas normatīvajos aktos noteikt pienākumu pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas iesniegt finanšu nodrošinājumu.
13.	Lai mērķtiecīgi un savlaicīgi plānotu izdevumus derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas veikšanai un pilnveidotu gada pārskatu kvalitāti, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju un Valsts kasi informēt derīgo izrakteņu ieguvējus (uzņēmumus un pašvaldības) par uzkrājumu rekultivācijas veikšanai veidošanas nepieciešamību.	Ekonomiskā ietekme	02.01.2025.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Valsts vides dienestu (nepieciešamības gadījumā sadarbībā ar Finanšu ministriju un Valsts kasi) izvērtēt iespējas informēt derīgo izrakteņu ieguvējus par uzkrājumu rekultivācijas veikšanai veidošanas nepieciešamību.

Sektora vadītāja

Aija Feldmane

Departamenta direktore

Inga Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Saleniēks 67017581

Janis.Saleniēks@lrvc.gov.lv